

# Utvecklingsprojekt 2021

## Sammanställning efter genomförda projekt

## Innehåll

Sammanställning efter genomförda projekt	4
<b>Kulturföreningar</b>	
Byggnadsföreningen Nornäs Folkets u.p.a/Bygdegården i Nornäs – Livskvalité mitt i skogen en film med bygdens ögon	5
Dan Andersson-sällskapet – Dan Andersson-leden	6
Den samiska kulturföreningen Dejpele – Akti Lij bytt namn till Aerpi	7
Föreningen Emaljverkstaden i Falun – Emaljpigmentering etapp 2	8
Föreningen Kulturbyttan – Ska det vara så här??!	9
Konsfrämjandet Dalarna – Pilotresidens på CTH gamla hattfabrik – En glömd arbetarhistoria	10
Kulturföreningen Audiens – Performance "Från och med idag"	11
Mora Art Center – Kreativa tillsammans 65+	12
Olnispa bystuga – Tunnbrödbakning och nätverk kring detta	13
Riksteatern Dalarna – Tekniska och praktiska förutsättningar för digital kultur samlingslokaler i Dalarna	14
<b>Studieförbund/folkrörelse-drivna folkhögskolor</b>	
ABF Södra Östra Dalarna – Folk Lab Avesta	15
Folkuniversitetet Stiftelsen Kursverksamheten vid Uppsala Universitet – Utveckling av Embodied Poetics till skola	16
Skådebanan Dalarna – I förvar - internering av olik tänkande under andra världskriget	17
Stiftelsen Arkivbyggnaden – Spirande skulpturskott	18
Studieförbundet Vuxenskolan Dalarna – Trygg med det digitala bli digital i din takt	19
<b>Funktionsrätt</b>	
Dalarnas Dövas Förening – Digitala möten för teckenspråkiga	20
<b>Integration</b>	
Förening Impact & Verdandi Dalarna – Mod till ord - en skola i demokrati och poesi". År 2 Från idé till succé	21
Svensk-somaliska nykterhetsföreningen – Krigaren - Webbserie	22
<b>Övriga organisationer</b>	
Permakultur Stjärnsund – En pedagogisk trädgård för biologisk mångfald i Stjärnsund	23
Rättighetscentrum Dalarna – HATETS RÖST - digitaliserad teaterföreställning	24

## **Redovisas senare / Ej genomförda**

Föreningen Folkets Hus i Fredriksberg – Konst och film på folkan	25
Föreningen Kulturstöten – Ett nätverk för Dalarnas Opera på Bioföreningar	25
Dalarnas Idrottsförbund – Applikation för ett starkt föreningsliv i Dalarna	25
Sundborns teaterförening – Fantasi som överlevnadsstrategi ett treårigt pilotprojekt. År 2	25
Sensus Region Mellansverige – Ljud och bild - ett visuellt skapande	25
Sensus Region Mellansverige – Från ax till limpa - Inspelning och ljudproduktion	25

## Sammanställning efter genomförda projekt

**Ideella föreningar, studieförbund** och folkrörelseägda folkhögskolor i Dalarna kan söka bidrag för utvecklingsprojekt.

Projektmedlen söks en gång om året under januari månad.

Medlen är till för att testa något nytt, utanför ordinarie verksamhet och bidra till att uppfylla målen i Dalarnas regionala Kultur- och bildningsplan 2023–2026.

Beslut om projektbidragen tas av Region Dalarnas Kultur- och bildningsnämnd.

I projektfördelningen eftersträvas en bredd av innehåll, målgrupper och utförare.

Den geografiska spridningen är viktig och att både landsbygd och stad får ta del av projektmedlen. Att föreningar och studieförbund kan söka projektmedel gör att de regionala medlen når grupper och möjliggör initiativ som annars inte sker inom regionens ordinarie verksamhet.

**Projektutlysningen ger föreningar** möjlighet till utveckling och till att boende och besökare i Dalarna får ta del av kultur och bildning.

Den är också grund för erfarenhetsutbyte mellan föreningar och Region Dalarna och synliggör den bredd av projektidéer och aktiviteter som sker runtom i länet.

**År 2021 beviljades** totalt 1 845 000 kr för 24 projekt.

Pandemin försvårade genomförandet av flera projekt.

Många fick förlängd projekttid, varav tre redovisas i en senare sammanställning.

Ett projekt som redovisas i denna sammanställning fick sitt bidrag beviljat 2020, men på grund av fördröjning har det inte redovisats tidigare.

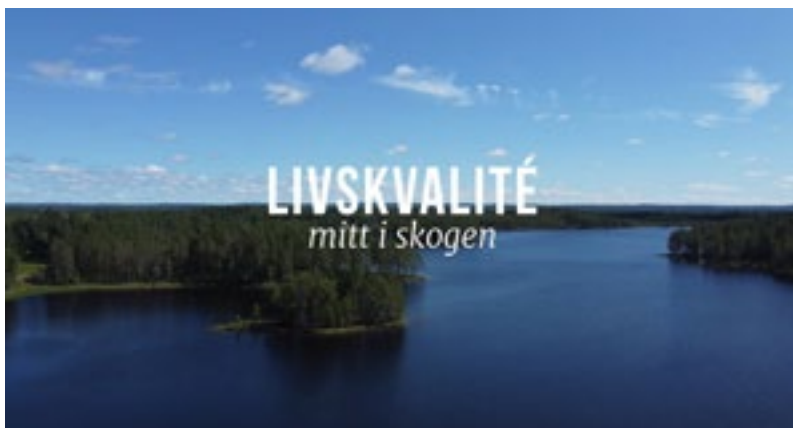
Två projekt från 2020 med förlängd projekttid har inte genomförts i sin helhet och ej upparbetade medel har återbetalts.

Ett projekt som beviljats medel 2021 har inte genomförts och medlen betalades aldrig ut.

### Till vad kan man söka?

Projekten ska ha betydelse för hela länet och bidra till någon eller några av följande punkter:

1. Stärker barns och ungas delaktighet.
2. Bidrar till ett jämställt och demokratiskt samhälle; alla ska ha lika rättigheter och möjligheter att ta del av kultur oavsett kön, etnisk och social tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller funktionsnedsättning.
3. Utvecklar kulturen i länet och stärker dans, teater, musik, bildkonst, film, litteratur etc.
4. Utvecklar folkbildningen i länet.
5. Utvecklar fysiska eller digitala mötesplatser för kultur och folkbildning.
6. Bidrar till samverkan mellan folkbildning, föreningsliv, yrkesverksamma konst/kulturskapare, kommuner.
7. Bidrar till integration.
8. Utvecklar och förnyar kulturarvet.



## Byggnadsföreningen Nornäs Folkets u.p.a/Bygdegården i Nornäs Livskvalité mitt i skogen en film med bygdens ögon

**I Nornäs sker** det stor inflyttning från många olika länder.

Enligt projektbeskrivningen så har personer valt att bosätta sig i trakten för att kunna leva ett enklare och liv med hög livskvalitet och närhet till naturen. Bygdegården är ett nav för närsamhället.

För att nyinflyttade och de som bott i bygden länge skulle lära känna varandra och samlas kring en gemensam uppgift så sökte man projektmedel hos Region Dalarna till en film.

Förutom att skapa sammanhållning bland de boende, ville man genom filmen visa hur integration kan ske i praktiken.

**Resultat:** Projektet har genomförts väl, den goda planeringen har hållits och resultatet har i enlighet med planen blivit en film med premiärvisning på bygdegården för 109 personer den 30 juli 2022.

Filmen har bidragit till att öka bygdegårdens verksamhet och den har också nått hela bygdegårdsdistriktet i Dalarna. Bygdegårdarnas riksförbund har visat intresse för nationell spridning av filmen.

**Långsiktighet:** Projektet har ökat sammanhållningen i bygden och intresse finns för att producera ytterligare en film, vilket man planerar söka medel för. Arbetet i Nornäs tjänar som ett gott exempel hur invandring kan bidra till en levande landsbygd .

### Projektperiod

2021-02-25 till 2022-03-31  
förlängt till 2022-11-30

### Område

Lövnäs, Tyrinäs, Nornäs,  
Hållbovallen, Bunkris och  
omgivningar i  
Älvdalens Finnmark

### Budget

Regionbidrag: 80 000 kr.  
Totalbudget: 85 000 kr.

### Länk till filmen

[www.dropbox.com/scl/fi/ipejquhg0nxtD2s9z25j6/Livskvalite-m-i-skogen-2.mp4?rlk-ey=hg590fs1al4p94654gyi-8umaw&e=2&dl=0](https://www.dropbox.com/scl/fi/ipejquhg0nxtD2s9z25j6/Livskvalite-m-i-skogen-2.mp4?rlk-ey=hg590fs1al4p94654gyi-8umaw&e=2&dl=0)

### Film

### Integration

# Dan Andersson-sällskapet

## Dan Andersson-leden

**Dan Andersson-leden som** under projektets gång bytte namn till Dan Andersson-land är en förstudie med övergripande syfte att etablera samverkan mellan organisationer, föreningar, författare, artister m.fl. för att utveckla ett långsiktigt och starkt litteraturarbete. En del var att skapa en plattform för att möta litteratur, författare och litterära platser.

Man ville ta fram en beskrivning av Dan Andersson-leden med karta, gps-punkter, bilder, text och musik. Dessutom en del övriga aktiviteter för att sprida kunskap och pröva idéer.

**Resultat:** Projektet fick en oväntad vändning när det visade sig att det sammanföll med att Länsbiblioteket planerade ett likande arbete för hela Dalarna. Dan Andersson-land kunde då bli en pilot i deras arbete.

De aktiviteter som genomförts är:

Styrgruppens arbete med åtta möten och många kontakter dessemellan har varit givande och kreativt. Den planerade kartskissen blev till en färdig karta i både digital och tryckt form. Även digitala presentationer finns av ett antal av dessa besöksmål. Samtliga bilder i Dan Andersson-arkiven har inventerats men inte digitaliserats. Workshops har genomförts i ett par pilotgrupper med ungdomar och barn. Ett seminarium genomfördes i oktober med tänkbara intressenter och samverkanspartners. Ludvika kommuns landsbygdsutvecklare har varit med och arbetat för att ta fram fysiska leder i Dan Anderssons spår. En diskussion har genomförts med Brunnsviks folkhögskola om förutsättningarna att använda materialet i undervisning.

Trots pandemi och sjukdom hos dem som arbetat med projektet blev det ett mycket gott resultat. Några saker blev inte genomförda såsom försökstillfällen med pensionärsgrupper. Det tänkta samarbetet runt plattform med Visit Dalarna byttes mot samarbetet med Länsbiblioteket och nådde längre än planerat. Pandemin gjorde också att man inte satsade på kalendariet med litterära program. Inte heller kunde man genomföra seminarium tillsammans med den kommunala skolan. Digitaliseringen av bilder hanns inte med.

**Långsiktighet:** Fler organisationer och platser i Västerbergslagen och Finnmarken kommer att ansluta sig till den digitala kartan.

Dan Andersson-sällskapets samarbete med andra organisationer så som bibliotek/länsbibliotek, folkhögskola, Ludvika kommun m.fl. kommer utveckla verksamheten och bättre marknadsföring kommer ge en skjuts till turistnäringen. Kunskapen om Dan Andersson är en viktig del av det svenska kulturarvet.

### Projektperiod

2021-03-10 till 2021-12-31

### Område

Västerbergslagen,  
Ludvika kommun

### Budget

Regionbidrag: 96 000 kr.  
Totalbudget: 158 000 kr.

### Litteratur



Fotograf William Stenvall Zetterström

## Den samiska kulturföreningen Dejpeli Akti Lij – bytt namn till Aerpi

**Aerpi, ville genom** dans och hantverk ta tillvara och visa upp den samiska kulturen.

Projektet skapade en utställning med tillhörande föreställning.

Alster hade redan tidigare samlats in, i projektet planerades, byggdes och utformades utställningen konstnärligt och pedagogiskt.

Genom residens arbetades en dansperformance fram som visades i samband med utställning. Projektet genomfördes enligt plan.

**Resultat:** Utställningen och dansföreställningen har visats på olika platser runtom i Sverige och även i Norge; 7 veckor på Röros museum, 5 veckor på Gaaltije i Östersund, 4 veckor på stadsbiblioteket i Falun, 7 veckor på biblioteket i Sveg samt 5 veckor på Gotlands museum.

Uppskattningsvis har 9800 sett utställningen.

Utöver att enbart besökta utställningen så har hittills 3 stycken tillhörande live performance ägt rum.

I Röros, Falun och på Gotland, med ca 130 personer i publikantal, uppskattat 70 procent vuxna.

Under höstlovsveckan hölls workshops i bild, dans och slöjd i samband med öppningen på Gotlands museum. Workshopen var öppen för barn i alla åldrar tillsammans med familjer, där ca 60 personer deltog.

Ca 80 procent av dem var barn mellan 5–16 år.

**Långsiktighet:** Genom att utställningen stått på bibliotek och museum som ofta är gratis och tillgängliga för har många tagit del av utställning och kringaktiviteter, vilket kan leda till större förståelse, mer kunskap och intresse för det samiska. I synnerhet i Dalarna där Idre sameby är den enda samebyn i länet. Projektet har synliggjort samisk konst, samisk närvaro i länet samt få en förståelse för urfolket samerna.

Efter projektet planeras utställningen spridas vidare bland annat till Orsa och till Dalarnas museum.

### Projektperiod

2021-02-15 till 2022-12-31

### Område

Röros museum (Norge),  
Östersund, Falun, Sveg,  
Gotlands museum

### Budget

Regionbidrag: 80 000 kr.  
Totalbudget: 550 000 kr.

### Om projektet

*”Denna utställning skulle fungera som ett praktexemplar för hur vandringsutställningar bör fungera” –*

*Gotlands Museum*

*”Vad roligt att få se en så genomarbetad utställning”*

*– besökare i Sveg*

*”Det var jete fint jag vill aldrig hem”*

*– yngre besökare i Falun som även lämnat en fin teckning i gästboken.*

### Barn/Unga

### Dans

### Nationella minoriteter





Fotografer är Kia Kullander, Lisa Hellrup, Marieta Toneva

### Projektperiod

April 2021 till oktober 2021

### Område

Falun

### Budget

Regionbidrag: 36 000 kr.

Totalbudget: 37 000 kr.

### Hållbarhet

Yrkesverksamma

## Föreningen Emaljverkstaden i Falun Emaljpigmentering etapp 2

**Projektets syfte var** att utforska pigmentering av emaljmassa baserat på användningen av godkända pigment som tål bränningstemperaturer som är högre än emaljens.

Genom projektet ville man undersöka om pigment för keramik även kan användas för emaljerinreta

Målet med projektet var att emaljerare skulle få tillgång till fler godkända färgpigment. Färgpigment för emaljerare har blivit en bristvara i Sverige och de färger som importeras är dels dyra, dels innehåller de en del ämnen som inte är förenliga med ett hållbart hantverk.

Genom projektet säkerställs fortlevnad av ett hantverk som riskerar att dö ut pga materialbrist.

**Resultat:** Tester har gjorts genom att färga in emaljmassa med pigment avsedda för keramik och därefter bränna det i höga temperaturer.

Tre olika färgtyper har använts och alla har visat sig fungera i sammanhanget.

**Långsiktighet:** Projektet har ökat tillgång till färg för pigmentering på ett för svenska emaljerare mycket förtjänstfullt sätt. Dessa färger har redan börjat användas bland annat i en offentlig utsmyckning i Uppsala.

Projektet bidrar till både miljömässig och ekonomisk hållbarhet.





Fotograf Alex Hinchcliffe

## Föreningen Kulturbyttan Ska det vara så här??!

**Ska det vara så här?** Är en barnbok av Peter Schössow som handlar om ett barns sorg och saknad.

Utifrån bokens tema ville Kulturbyttan göra ett arbete med som skulle resultera i:

- » en teaterföreställning för barn
- » barnens eget skapande
- » en lärarhandledning

**Tankarna och frågorna** som låg till grund för arbetet var:

*Djur dör och vi begraver dem. Vi bli ledsna. Hur känns det? Hur ska man behandla någon som sörjer? Ska man våga fråga?*

**Intentionen var att** föreställningen skulle bli en musikalisk, poetisk och rörelsebaserad tolkning av en bok där publiken får uppleva hur döden kan vara.

**Resultat:** Målet var att under nio veckor skapa en teaterföreställning tillsammans med barn. Detta mål uppnåddes, tack vare en noggrann tidsplanering. Däremot blev inte lärarhandledningen klar inom utsatt tid, vilket till stor del berodde på pandemin då det var svårt att få möten till stånd.

Denna har färdigställts efter projektiden.

Ca 85 personer i Dalarna har varit delaktiga i workshops i det förberedande arbetet inför föreställningen.

Eftersom föreställningen är ordlös kan den även ses och upplevas för dem med språkbarriärer.

**Långsiktighet:** Föreställning var med på utbudsdag i Dalarna och har bokats för turné på skolor.

Att barn ges möjlighet att uppleva och diskutera svåra ämnen kan lägga en grund för att hantera sådana situationer i framtiden.

För ensemblen har det residens som produktionstiden utgjorde, bidragit till fördjupning av kunskapen kring produktion och den egna konstnärliga.

### Projektperiod

2021-06-18 till 2022-03-31

### Område

Djurås, Falun, Stockholm

### Budget

Regionbidrag: 100 000 kr

Totalbudget: 795 500 kr

### Hemsida

[skadetvara.se](https://skadetvara.se)

### Trailer

<https://youtu.be/yJiFrwF-JaQQ>

### Barn/Unga

### Nya arenor/miljö

### Teater

# Konstfrämjandet Dalarna

## Pilotresidens på CTH gamla hattfabrik – En glömd arbetarhistoria

**Projektet ville genom** residens i den gamla hattfabriken CTH lyfta den kvinnliga textila arbetarhistorien i Borlänge, en stad där annars stål – och pappersindustrin dominerat i historiebilden.

Ett annat mål med projektet var att se om det fanns förutsättningar för att Konstfrämjandet ska bli en del av den kreativa plats med ett formcenter som Borlänge kommun

**Resultat:** Residens har genomförts under en månad med konstnärerna Åsa Norman och Frida Hållander som forskat i historien, människorna och den textila produktionsmiljön på CTH. Kopplat till residenset har även konst- artefakter framställts. I projektet skedde också ett närmande till Brunnsviks folkhögskola för att initiera ett samarbete kring framtida kurser på folkhögskola. Linnea Hansander, konstnär, höll i det arbetet.

Projektet har förutom forskning, genomfört studiecirkel/helgkurs på Brunnsviks folkhögskola med 10 deltagare, en utställning på CTH 17 nov till 3 december med en inledande visning på Maximiteatern med filmerna "Vi strömmar ut fabriken" och "Syfabrikssystrar! Öxabäck IF – utan er ingen morgondag".

**Projektet har uppnått** delarna vad gäller residens och samarbete med Brunnsvik, däremot finns det ännu inget formulerat kring CTH som framtida plats för formcenter eller liknande. Konstfrämjandet följer CTH:s utveckling och ser om det finns möjlighet att vara en del av den.

På grund av pandemin förlängdes projektperioden.

**Långsiktighet:** Konstfrämjandet har fått erfarenhet och kunskap om hur residens kan drivas. Konstnärernas feedback har varit viktig och utvärdering av genomförda residens ger en grund för framtida förbättringar.

Den kvinnliga textila industrin har beforskats, dokumenterats och presenterats och på så vis har kvinnornas del i Borlänges industrihistoria synliggjorts. Samarbeten både med CTH och Brunnsviks folkhögskola kommer att fortsätta. Genom att genomföra projekt stärks Konstfrämjandet som organisation vilket gör att mer verksamhet kan ske framöver.

### Projektperiod

2021-05-01 till 2022-12-31

### Område

Borlänge

### Budget

Regionbidrag: 100 000 kr.

Totalbudget: 223 000 kr.

### Jämställdhet

### Textilkonst

### Yrkesverksamma



## Kulturföreningen Audiens Performance "Från och med idag"

**Tillsammans med Kulturföreningen Magasinet**, med avstamp i Magasinets sommarutställning, ville kulturföreningen Audiens göra en gränsöverskridande performance och undersöka nya vägar att skapa scenkonst på. De fyra personerna i ensemblen, två musiker och två skådespelare skulle arbeta utan manus, men utgå från ett tema, i detta fall frågan: *"Om du visste att jorden skulle gå under imorgon, vad skulle du vilja skapa/uppleva på en scen, tillsammans med just denna publik ikväll?"*

**Resultat:** Projektet resulterade i ett scenkonstverk som framfördes på Magasinet tre gånger med en publik om högst 50 personer (pga coronarestriktionerna). Alla föreställningarna var utsålda.

Målet att väva in utställningen och dess tema i föreställningen, samt att skapa en interaktiv del av utställningen, uppnåddes vilket tillsammans blev ett allkonstverk av musik, teater, dans.

Tanken var att också Bild skulle finnas med som en större del, att Wistis konstverk även skulle finnas som sceniska element men detta blev inte en stor del av föreställningen, även om texterna från hans konstverk fanns med, och även några av hans verk.

**Långsiktighet:** Ett resultat utöver det förväntade är att Magasinet vill fortsätta/fördjupa samarbetet med Kulturföreningen Audiens, med återkommande inslag i höstens stora konstutställning, vilket skulle innebära att föreställningar skräddarsys med växlande tema, beroende på vilken konstnär det blir.

### Projektperiod

2021-07-15 till 2021-08-21

### Område

Falun

### Budget

Regionbidrag: 75 000 kr.

Totalbudget: 90 000 kr.

**Musik**

**Teater**

**Äldre**

# Mora Art Center

## Kreativa tillsammans 65+

**Mora Art center** ville genomföra ett projekt för att bryta ensamheten hos äldre; personer över 65 år genom olika skapande aktiviteter. Aktiviteterna skulle planeras gemensamt. Främst fysiska träffar, men om det skulle visa sig omöjligt, planerades även träffar via Zoom. Projektet avsåg också att erbjuda transport för dem som ville delta men inte hade möjlighet att ta sig själva till lokalen. Man planerade för 10–15 träffar per termin och ca tio deltagare per träff.

**Resultat:** Projektet inleddes med ett större möte i, till vilket pensionärsföreningar, studieförbund, svenska kyrkan relevanta personer inom förvaltning samt politik bjöds in. Totalt kom 15 personer, träffarna genomfördes som planerat. Dock var intresset mycket större än vad man trott, ofta var det 10–15. Totalt deltog 96 personer i aktiviteterna, som bestod av akvarellmålning, glasfusing, keramik, näverslöjd och screentryck. Fika och samtal var också viktiga delar i träffarna. Utvärdering visar att deltagarna varit mycket positiva till projektet och önskade en fortsättning. Gemenskapen var viktig, deltagarna uppgav att de kände sig piggare och att man var i ett sammanhang där man hjälptes åt.

**Att aktiviteterna genom** regionbidraget varit kostnadsfria för deltagarna gjorde att även dem med små marginaler kunde delta. Mora art center har lagt ner många timmars ideellt arbete per vecka för projektets genomförande.

**Långsiktighet:** Projektet gav flera medlemmar till den ideella föreningen Mora Art Center. Kurser inom respektive område fortsätter framöver, dock kan de inte vara kostnadsfria för deltagarna då, eftersom föreningen har kostnader för material och annat. Arbetet sker ideellt. Föreningen har fått värdefulla erfarenheter i hur man driver projekt. Behovet av verksamhet för att bryta ensamheten hos äldre är stort.

### Projektperiod

2021-08-24 till 2022-08-31

### Område

Mora, Orsa, Älvdalen

### Budget

Regionbidrag: 50 000 kr.

Totalbudget: 50 000 kr.

### Bild/Form

### Äldre



## Olnispa bystuga Tunnbrödbakning och nätverk kring detta

**Tunnbrödbakning – ett immateriellt kulturarv**, tunnbrödbakning och nätverk kring detta, ville levandegöra kunskapen kring tunnbrödsbakning och bygga nätverk kring ämnet.

**Resultat:** Projektiden förlängdes p.g.a. av Covid. Aktiviteterna har hant-rats och genomförts utifrån restriktionerna.

Genom förlängningen av projektiden kunde mål och syften uppfyllas.

Det medförde även att fler aktiviteter kunde genomföras, som samarbetet med tunnbrödprojekt "Nätverk för tunnbrödbagare" med deltagare från hela Sverige, på så vis breddades målgruppen, kontakter och nätverk.

Sex större aktiviteter har genomförts bland annat bakades "kavelgris" (tunnbröd) tillsammans med barnen på Sälens skola: 160 barn med lärare/assistenter. Föreläsningar har genomförts, prova- på bakning och nätverksaktiviteter med det nationella nätverket.

**Långsiktighet:** Projektet har bidragit till att utöka kontakter och nätverk, samt kunskap om olika tunnbröd, ingredienser, bakredskap med mera och på så vis levandegjort ett immateriellt kulturarv. Projektet har också gett fler besökare till Olnispagården, som också är ett kulturarv.

### Projektperiod

2020-04-15 till 2021-04-14  
Förlängning p.g.a. Covid  
till 2023-01-31

### Område

Transtrand,  
Malung-Sälens kommun

### Budget

Regionbidrag: 25 000 kr.  
Totalbudget: 25 000 kr.

### Citat från projektledningen

*"Att baka tunnbröd "på riktigt" med barn och vuxna ger även en social samhörighet. Många familjer i Sälén är inflyttade från södra Sverige där det inte finns tunnbrödstraditioner. Olnispa bystuga och Transtrands Hembygdsförening erbjuder möjligheten att få ta del av traditioner och kulturarv i Dalarna.*

*Genom skolan når man alla barn och familjer. Det har varit positivt att dela och bevara kunskap att baka tunnbröd. Deltagarna har fått mer kunskap om tunnbröd i och utanför Dalarna, samt inspiration av varandra och nya kontakter."*

**Immateriella  
kulturarv**

# Riksteatern Dalarna

## Tekniska och praktiska förutsättningar för digital kultur i samlingslokaler i Dalarna

**Projektet ville möjliggöra** kulturupplevekultur på distans i Dalarna. För att uppnå målet skulle inventering av länets samlingslokaler och deras tekniska förutsättningar göras, vilket i sig var en uppdatering av Riksteaterns [scenrum.nu](http://scenrum.nu) en sajt samlingslokaler listas med information om lokalernas beskaffenhet. Informationen skulle kompletteras med teknisk information om fiberanslutning, ljudsystem och projektion, vilket visarförutsättningarna för att visa scenkonst digitalt i lokalen.

**Resultat:** Projektledningen anser att modellen för projektet varit helt korrekt. Behovet att uppdatera informationen var och är stort.

Dock har inte projektet nått målet. Arbetet var mer omfattande än man trott. Projektledningen uppger att man har för avsikt att ta omtag och genomföra enligt ursprunglig vision – utanför projektet. En grund har lagts för att på sikt få information om tekniska förutsättningar på plats.

Projektet har genomfört ett stort antal möten i arbetsgruppen och samtal med Riksteaterns ansvariga för [scenrum.se](http://scenrum.se) Dalateaterns scenansvariga, och bygdegårdarnas olika personer. Kontakt har tagits med centrala Folkets Hus och Parker.

Ett detaljerat formulär med frågor angående fysiska och tekniska frågor i samlingslokalen skickades ut till berörda i Dalarna.

Tyvärr var svarsfrekvensen låg. Projektledningen har dragit lärdomen att fysiska möten är en förutsättning för att göra en bra inventering; dessa möten har inte varit möjliga att genomföra fysiskt i den utsträckning som behövts.

**Långsiktighet:** Om arbetet genomförs i enlighet med projektet, så blir det ett verktyg till nytta för teatergrupper, Riksteatern, Dalateatern och andra som planerar verksamhet på Dalarnas scener.

### Projektperiod

2021-06-30 till 2022-06-30

### Område

Hela Dalarna

### Budget

Regionbidrag: 100 000 kr.

Totalbudget: 45 000 kr.

Ej upparbetade medel

### Ny teknik/

### Digitalisering

### Teater/Scenkonst



## ABF Södra Östra Dalarna Folk Lab Avesta

**Folk Lab är en nationell** organisation som stödjer individer och organisationer att etablera sig i ett hållbart samhälle. Folk Lab erbjuder struktur med stöd och samtida metoder inom omställning och ny digital teknik. ABF Södra Östra vill med sitt pilotprojekt Folk Lab Avesta skapa en mötesplats med fokus på digital litteracitet och social hållbarhet.

Man vänder sig dels till ungdomar och dels till ungdomar med målet att integrera grupperna. Skapande verksamhet stärker deltagarna. Inledningsvis fick man stöd av Folk Lab Fisksätra för utbildning av personalen. Förutom datorer, där designen skapas, valde ABF att köpa in vinylskärare, muggpress, och ett speciellt strykjärn. Med dessa maskiner kan man skapa klistermärken, skapa tryck på muggar och tyg samt skära ut detaljer i hårdare material.

**Resultat:** Målen har delvis uppnåtts. Det tog längre tid att lära sig maskinerna än planerat och mycket mer tid måste läggas på detta. Folk Lab har medfört nya metoder som gjort att personalen har kunnat nå nya grupper med folkbildning, men till att blanda yngre och äldre har man inte kommit ännu. Totalt har 42 personer, med jämn könsfördelning, varit delaktiga i projektet.

En grupp ungdomar har gjort dekaler till sina A-traktorer och i motsats till de färdigköpta har man haft möjlighet att skapa något eget, och i samband med det diskutera vad man själv kan stå för.

**Långsiktighet:** Stor potential finns i metoden gällande kreativitet, social hållbarhet, digitalisering och demokratiarbete.

Deltagarnas egna idéer står i fokus och Folk Lab kan med tiden spridas till andra orter. Målet är att skapa kreativa mötesplatser med mångfald.

### Projektperiod

2021-03-01 till 2021-12-31

### Område

Avesta

### Budget

Regionbidrag: 100 000 kr

Totalbudget: 172 250 kr

**Barn/Unga**

**Folkbildning**

**Ny teknik/**

**Digitalisering**



# Folkuniversitetet Stiftelsen kursverksamheten vid Uppsala universitet

## Utveckling av Embodied Poetics till skola

**Embodied Poetics är** en metodik inom teater som utvecklar skådespelaren och teaterområdet, med kroppen i centrum.

I projektet vill man undersöka möjligheterna för att starta en professionell utbildning för fysisk teater i Sverige. Inom ramen för Folkuniversitet kommer en helhetsutbildning med individanpassad coaching och kunskap inom entreprenörskap att erbjudas. En längre work-shop planeras inom projektperioden.

En förstudie har föregått detta projekt. Förstudien gav svar på frågor kring intresse för embodied poetics i Dalarna, utbildningsanordnare samt finansiering. Eftersom intresset visade sig vara stort för en sådan utbildning ansöker man nu om ett projekt för att gå vidare.

De frågor man vill undersöka i detta projekt är:

- » Betalningsvilja hos deltagare
- » Analysera marknadsförutsättningarna.
- » Skapa en etablerad utbildning.

**Resultat:** Inledningsvis planerades för en längre work-shop på en till två helger, men det landade i en fullskalig 14 veckors utbildning.

Tyvärr kunde inte gästlärare från London delta fysiskt pga pandemin, utan deltog istället via länk. Projektet visar att embodied poetics är en form av teaterutbildning som kan utvecklas i Dalarna.

**Långsiktighet:** Förstudien och projektet visar att behov finns och att det är möjligt att på sikt skapa en högre teaterutbildning inom fysisk teater i Dalarna. För framtida samarbeten har dialog förts med Brunnsviks folkhögskola.

### Projektperiod

2021-04-01 till 2021-12-31

### Område

Flera dalakommuner

### Budget

Regionbidrag: 90 000 kr.

Totalbudget: 77 000 kr.  
(ej upparbetade medel har återbetalts)

### Yrkesverksamma



## Skådebanan Dalarna I förvar – internering av oliktänkande under andra världskriget

**I skogarna i mellersta** Sverige, främst i Dalarna, Västmanland och Hälsingland fanns under Andra Världskriget läger för flyktingar från hela Europa. Människor med främmande öden kom in i den svenska vardagsskogen och hade med sig skärvor av katastrofen ute i Europa.

I små byar som Abborrtjärn, Hösjöheden, Svartnäs, Saxändan och Humlebacken fanns några av de över 200 läger som existerade enbart i Dalarna. Projektets två konstnärer Maria Backman och Hanna Sjöberg ville undersöka en del av Sveriges historia som det inte pratas mycket om.

**Resultat:** Genom forskning i historiska dokument, besök på platser där lägren legat och intervjuer med anhöriga till internerade och andra personer som levde under den tiden har utställningar skapats. En visades på Avesta konsthall, den andra som utgjordes av en byggbarack som stod uppställd i Sjövik. Byggbaracken bidrog till tillgänglighet i pandemitiden, eftersom den var ett utomhusarrangemang. Utställningarna visades hela sommaren. Invigningen livestreamades, vilket också var fallet med de två författarsamtal på temat som genomfördes. Till utställningarna togs en informationsfolder fram. Intresset för projektet var stort, särskilt stort var intresset hos äldre män; en grupp som annars är underrepresenterad i kulturdeltagande. Utställningen lever vidare. En av konstnärerna, Maria Backman, erhöll Smedjebackens kommuns kulturpris.

**Långsiktighet:** Projektägaren Skådebanan kommer att fortsätta arbete med I förvar.

### Projektperiod

2020-04-01 till 2021-08-31

### Område

Avesta

### Budget:

Regionbidrag: 90 000 kr.

Totalbudget: 100 000 kr.

### Hemsida

[www.hemligstämplat.nu](http://www.hemligstämplat.nu)

### Demokrati

### Grafik/Konst

### Kulturarv

### Yttrandefrihet



## Stiftelsen Arkivbyggnaden Spirande skulpturskott

**För att ge besökare**, främst äldre, möjlighet att se konst trots corona-restriktionerna genomfördes en konstutställning i parken, förutom den permanenta skulpturutställning som finns där. Fyra konstnärer, två män och två kvinnor, inbjöds att placera konstverk i parken.

**Resultat:** I uppstartsskedet hade projektledningen möten med flera av länets pensionärsföreningar för att informera om projektet och erbjuda guidade visningar. Målet med en unik skulpturutställning i parken uppnåddes. Över 700 personer såg utställningen, vilket är fler än tidigare år. De flesta besökare kom tillsammans med sina familjer. Efterfrågan på guidade visningar var lägre än förväntat. Många besökare var positiva till att ta del av konst på ett säkert sätt. Det visades också konst inomhus, de besökare som sökte sig dit gjorde det med de påbud som fanns för att göra besöket tryggt trots pandemin.

**Långsiktighet:** Att ge personer som upplevt långvarig isolering möjlighet till konstupplevelser i gemenskap med andra, bidrar positivt till folkhälsan. För föreningens del har fler upptäckt Arkivbyggnaden, vilket stärker platsen som konstarena.

### Projektperiod

2021-06-01 till 2021-08-31

### Område

Smedjebacken

### Budget

Regionbidrag: 23 500 kr.

Totalbudget: 23 500 kr.

### Bildkonst

### Äldre

# Studieförbundet Vuxenskolan Dalarna

## Trygg med det digitala – bli digital i din takt

**Trygg med det digitala** – bli trygg i din takt vänder sig till äldre samt personer med funktionsvariationer.

Att människor ska kunna vara fortsatt aktiva i samhället och ta del av det digitala utbudet samt bli en del av det t.ex. digitala tjänster, kulturutbud och folkbildning.

Studieförbundet Vuxenskolan har samarbetat med SPF seniorerna Dalarna samt Parkinson Dalarna. Med uppsökande verksamhet, tillsammans med föreningar, har ledare och deltagare rekryterats.

**Resultat:** 17 studiecirkel erbjöds och 5 stycken med totalt 34 deltagare kunde genomföras. Pandemin gjorde att det var mycket svårt att genomföra fysiska träffar, samt medförde att projektet fick förlängas.

Projektet engagerade 9 ledare som tog sig an utmaningen och hittade lekfulla och inspirerande övningar. För deltagarna tog det tid att byta rädslor och oro mot nyfikenhet så att de kunde lära nytt, men att inspirera ledarna för sin uppgift var inte heller gjort i en handvändning. Deltagarna blev tryggare i sin användning av digitala medier genom projektets upplägg och bemötande. En större kännedom om målgruppens behov finns nu. Man lyckades mycket bra med att utveckla studiematerialet med upplägg, övningar och innehåll som är väl anpassat till målgruppen.

**Långsiktighet:** Projektet kommer leva vidare i studiecirkelform och upplägg kommer spridas till fler.

Samverkan med föreningarna kommer fortgå. Pandemin som ställde till problem visade ändå på behovet, när det digitala fick större betydelse i det dagliga livet.

### Projektperiod

2021-03-01 till 2021-11-30

### Område

Flera dalakommuner

### Budget

Regionbidrag: 87 000 kr.

Totalbudget: 125 000 kr.

### Funktionsnedsatta

### Folkbildning

### Ny teknik/

### Digitalisering

### Äldre

# Dalarnas dövas förening

## Digitala möten för teckenspråkiga

**Inom projektet vill** Dalarnas dövas förening utvärdera olika digitala plattformar för videosamtal och komma fram till vad som fungerar bäst för den teckenspråkiga målgruppen. Coronapandemin har drivit på behovet av digitala mötesverktyg och kunskapen om hur man bäst lägger upp och genomför distansmöten med video. Efter utvärdering av plattformarna och efter att beslut tagits om vilken som är bäst lämpad för målgruppen ska en användarvänlig manual tas fram. Särskilt fokus läggs på att äldre döva ska kunna använda verktyget.

**Resultat:** Fyra olika digitala plattformar har testats med representanter för målgruppen och en har valts utifrån funktionalitet och användarvänlighet. Målgruppen behöver plattform som erbjuder att en föreläsare ska kunna synas i bild, samtidigt som teckentolken framträder tydligt i en egen ruta. Testgruppen har besatt av ca 10 personer, alla äldre döva. Manual för att delta i videomöten är framtagen och ligger på [www.dovtorget.se/zoom](http://www.dovtorget.se/zoom). Även manual för moderator ska tas fram. Projektet har uppnått målen.

**Långsiktighet:** Att ha utvecklat former för användarvänliga distansmöten underlättar i både lokala, regionala och nationella träffar för lång tid framöver. Delaktigheten ökar för dem som inte kan närvara fysiskt.

### Projektperiod

2021-03-24 till 2022-06-30

### Område

Hela Dalarna

### Budget

Regionbidrag: 80 000 kr.

Totalbudget: 61 000 kr.

(ej upparbetade medel har återbetalts)

### Funktionsnedsatta

Ny teknik/

Digitalisering

Äldre



## Förening Impact & Verdandi Dalarna Mod till ord – en skola i demokrati och poesi. År 2. Från idé till succé

**Dessa två projekt** redovisas tillsammans. Nu redovisas projektets år 2. Syfte och mål var att stärka ungas delaktighet i samhället, att uppmuntra ungas egen kraft, att bidra till integration och att utveckla ledarskap och demokrati inom respektive organisation. Ett samarbete mellan föreningarna bakom projekten initierades av Region Dalarnas personal då projekten liknande varandra och kunde nå fler och bredare vid ett samarbete, vilket visat sig i efterhand stämma väl.

Verdandi som en gammal väletablerad förening har stora kunskaper och mycket att lära ut gällande föreningskunskap. IMPACT har ingångar till målgruppen och också till Smedjebacken, en kommun där Verdandi inte haft så mycket verksamhet. År 2 av projektet ville fortsätta där en grund lagts, fler föreningar avsågs starta där ungdomar höll i organiseringen med stöd av vuxna.

**Resultat:** Projekten har lyckats väl och genomfört aktiviteter både var för sig och tillsammans.

Dock har det varit svårt att få ungdomar att driva stadigvarande föreningar, däremot har ungdomarna gärna deltagit i de etablerade föreningarnas aktiviteter. Ett tema för arbetet var ord och storytelling där ungdomar gavs möjlighet att skriva egna texter. Föreläsningar och studiecirkel har genomförts som handlat om exempelvis: föreningskunskap, samhällsinformation, och jämställdhet.

En grupp ungdomar har tagit fram ett enkätverktyg: "Unga frågor unga" om ungas delaktighet i lokaldemokratien.

Cirka 60 personer har deltagit i verksamheten. Fler tjejer än killar har deltagit i projektens aktiviteter. Pandemin har gjort det svårt att träffas fysiskt i den utsträckning som man önskat.

**Långsiktighet:** Verdandi och IMPACT fortsätter sitt samarbete.

Nätverket för ungdomar har vuxit både i de kommuner projekten genomförts men också utanför länets gränser. Enkätverktyget kan användas brett framöver.

### Projektperiod

2021-04-01 till 2022-07-30

### Område

Borlänge, Falun och Ludvika

### Budget

#### Förening Impact

Regionbidrag: 70 000 kr.

Totalbudget: 76 000 kr.

#### Verdandi Dalarna

Regionbidrag: 90 000 kr.

Totalbudget: 136 500 kr.

**Barn/Unga**

**Demokrati**

**Integration**

**Litteratur**



## Svensk-somaliska nykterhetsföreningen Krigaren – webbserie

**Projektet ville stärka** kvinnors filmskapande genom film både framför och bakom kameran och lyfta andra berättelser än de som vanligtvis syns i svensk media.

**Resultat:** Målet har uppnåtts genom att ett pilotavsnitt av Krigaren spelats in med övervägande kvinnor i alla funktioner, både före, under och efter inspelningen. 42 personer deltog i projektet, varav 29 kvinnor och 13 män, 12 personer var under 18 år.

Deltagarna har lärt sig skådespeleri, att skriva manus, filmproduktion inklusive postproduktion.

En gemensam visning för deltagare och anhöriga gjordes efter att pilotavsnittet var klart. Därefter har filmen när redovisningen skickats in visats 781 gånger på youtube.

**Långsiktighet:** För många i projektet var det första gången som de gjorde film. Den nya kunskapen har skapat intresse för film och flera kan tänka sig att fortsätta med det i framtiden.

### Projektperiod

2021-03-01 till 2022-03-01

### Område

Falun

### Budget

Regionbidrag: 70 000 kr.

Totalbudget: 70 000 kr.

### Länk till pilotavsnitt

[www.youtube.com/watch?v=f-dCtF\\_nRLKA](https://www.youtube.com/watch?v=f-dCtF_nRLKA)

**Film**

**Folkbildning**

**Integration**

**Jämställdhet**





## Permakultur Stjärnsund En pedagogisk trädgård för biologisk mångfald i Stjärnsund

**Medlemmarna i Permakultur** Stjärnsund har under många år planterat fruktträd och bärbuskar på mark som tillhör Fridhems kursgård. Genom projektet ville man skapa en pedagogisk och lättillgänglig demonstrations- och inspirationsplats för hur man kan gynna biologisk mångfald i sin närmiljö. Den huvudsakligen målgruppen för projektet var barn i årskurs 4–6. Andra målgrupper för projektet var trädgårdsintresserade, turister, besökare och lokalbefolkning. Aktiviteterna planerades bestå av utomhuspedagogiska aktiviteter för barn samt konstinstallationer. Informationsskyltar så att besökarna kan orientera sig i trädgården avsågs sättas upp.

**Resultat:** De pedagogiska utomhusaktiviteterna för barn förändrades så till vida att projektpersonalen besökte skolan och genomförde temadagar på plats där istället för att eleverna kom till trädgården. Detta berodde på svårigheter för skolan att genomföra resa till trädgården ekonomiskt och tidsmässigt. Totalt nåddes 45 barn i skolan. Barnen var delaktiga i planeringen och genomförande av temadagarna på skolan. Många barn har besökt trädgården tillsammans med anhöriga i familjevisningarna som ordnades, där man upplevt trädgården "med alla sinnen". Totalt 30 barn och vuxna deltog i den workshop där mobiler tillverkades. Totalt har fyra konstverk skapats och ställts ut i parken; mobiler av naturmaterial, en portal vid entrén, ett vattenfall vid dammen i parken och en koja i form av ett fågelbo, som barn kan krypa in i. Mångfaldsträdgården har blivit mer spännande och inbjudande genom de lekfulla konstverk som uppförts.

**Långsiktighet:** Föreningen Permakultur har fått erfarenhet av att tillsammans med barn arbeta med utomhusaktiviteter och lärt vad som fungerar bra för målgruppen. Erfarenheterna kommer att resultera i en handbok för pedagogiska utomhusaktiviteter. Kontakten med skolor i lokalområdet har ökat och samarbetet förväntas öka. På sikt avser föreningen söka medlemskap i Naturskoleföreningen och på så vis ingå i ett nätverk kring utomhuspedagogik. Konstverken som fortsatt finns i parken kommer att utgöra ett habitat för insekter, grodor och fåglar

### Projektperiod

2021-07-19 till 2022-07-18  
förlängt till 2022-09-30

### Område

Stjärnsund  
(Hedemora kommun)

### Budget

Regionbidrag: 77 000 kr.  
Totalbudget: 142 000 kr.

**Barn/Unga**  
**Hållbarhet**



## Rättighetscentrum Dalarna Hatets röst digitaliserad teaterföreläsning

**Den initiala idén** var att producera teaterföreläsningen "Hatets röst" i syfte att framföras fysiskt i skolorna.

Pjäsen "Hatets röst" är skriven av Birgitta Lind Ingras i samarbete med Fryshusets Exit-organisation för människor som vill lämna nazistisk- och vitmaktrörelse.

Föreläsningen har spelats på Fryshuset 2011. Manusets har reviderats med händelser som nu är aktuella.

**Pandemin gjorde att** projektledningen istället för en fysisk föreläsning på plats i skolorna, sökte medel för en live-streamad version.

Tanken var att alla gymnasieskolor i Dalarna skulle ges möjlighet att se föreläsningen via länk. En lärarhandledning till föreläsningen skulle tas fram. Rättighetscentrum arbetar för demokrati och mot diskriminering.

Hatets röst var en del i att uppfylla det förebyggande och opinionsbildande uppdraget.

**Resultat:** Projektet har uppnått målet att producera och digitalisera föreläsningen "Hatets röst" med Teater Tribus. Föreläsningen publicerades på Vimeo. En lärarhandledning togs fram som planerat.

Projektet hade utarbetat kontakter med samtliga kommuners gymnasieskolor på tidigt stadium och de fick tillgång till filmen och handledningen.

En brist i resultatet är att projektledningen, inte har fått återkoppling från alla skolor och vet inte i vilken utsträckning man sett föreläsningen, eller hur man arbetat med den.

Kontakten med skolorna har varit god under projektets gång, dock finns det inte svar på hur många som de facto sett föreläsningen. Återkoppling från lärare har visat att man tycker att föreläsningen var bra och lyfte viktiga frågor. Vimeo statistiken ger vid handen att 41 visningar genomförts varav 29 unika visningar.

**Långsiktighet:** Eftersom föreläsningen redan finns och är digitaliserad är det lätt att fortsätta visa den för skolklasser framgent.

Förhoppningsvis har föreläsningen gjort avtryck i dem som sett den så att de vågar ta ställning mot extremism.

### Projektperiod

2021-02-01 till 2021-12-31

### Område

Flera dalakommuner

### Budget

Regionbidrag: 95 000 kr.

Totalbudget: 353 000 kr.

### Om projektet

*Citat: "Hej! Nu har vi sett föreläsningen Hatets röst med våra elever och även arbetat och diskuterat kring de frågor som kom upp efter föreläsningen. Vi tycker att det var en mycket bra föreläsning kring ett starkt ämne som är viktigt att ta upp. Eleverna tyckte också att det var en bra föreläsning och att det var viktigt att ta upp ämnet och diskutera kring det. Om det skulle komma något nytt projekt med en annan föreläsning kring något tema är vi intresserade av att vara med även då."*

**Barn/Unga**

**Demokrati**

**Folkbildning**

**Folkhälsa**

**Jämställdhet**

**Ny teknik/  
Digitalisering**

## **Föreningen Folkets Hus i Fredriksberg** **Konst och film på Folkan**

Redovisas senare

## **Föreningen Kulturstöten** **Ett nätverk för Dalarnas Opera** **på Bioföreningar**

**Pandemin:** Förseningen i projektet beror helt på pandemin, då de publika aktiviteter som projektet skulle främja fått ställas in under den tid restriktionerna rådde.

Projektet ej genomfört i sin helhet. Ej upparbetat bidrag återbetalt. Detta projekt redovisas i kommande sammanställning

## **Dalarnas Idrottsförbund** **Applikation för ett starkt** **föreningsliv i Dalarna**

Projektet genomfördes inte och bidrag har återbetalats.

## **Sundborns teaterförening** **Fantasi som överlevnadsstrategi** **ett treårigt pilotprojekt. År 2**

Redovisas senare

## **Sensus Region Mellansverige** **Ljud och bild – ett visuellt skapande**

## **Sensus Region Mellansverige** **Från ax till limpa – Inspelning** **och ljudproduktion**

**Pandemin:** Förseningen i projektet beror helt på pandemin  
Förlängt till sista december 2022, redovisas i senare sammanställning.



Region Dalarna – Kultur och bildning, Box 712 791 29 Falun  
Besöksadress: Myntgatan 2, Falun  
[www.regiondalarna.se](http://www.regiondalarna.se)